

Het heilig reukwerk

Exodus 30

Met ontschoeide voeten naderen we nu tot de door de Heilige Geest gegeven beschrijving van het heilig reukwerk in Exodus 30:34-38.

Van dit heilig reukwerk moest heel klein pulver (fijn stof of poeder) gestoten worden en daarvan iets gelegd worden voor de ark der getuigenis in het Heilige der heiligen. Dit heilig reukwerk zou voor de Israëlieten een heiligheid der heiligheden zijn.

Het heilig reukwerk werd samengesteld uit vier bestanddelen, te weten de welriekende specerijen mirresap, oniche en galban alsmede zuivere wierook.

Mirresap

Wij gevoelen enigszins de plechtigheid van het onderwerp waarmee we ons gaan bezighouden en de heiligheid van de plaats waarin wij op dit ogenblik binnentreden. Met het mirresap beginnen wij de geuren te ruiken van de reukwerken die zich uitsluitend in de hemelen bevinden, die slechts opstijgen in de woonplaats van God, voor Zijn troon vanaf het gouden reukofferaltaar, en die als een wolk opstijgen vanuit het gouden wierookvat. Het is een plaats van heiligheid. Wat een gezegende atmosfeer! Hoe gelukkig zijn zij die in het heiligdom wonen. Mochten wij daar door het geloof zonder onderbreking verblijven, terwijl wij erop wachten om door de verheerlijkte Mens daar ingevoerd te worden!

Het mirresap is een kostbaar en zeer zeldzaam reukwerk. We hebben gezien dat de mirre het sap was, dat in de vorm van tranen wegvloeit uit een heester. Zodra deze 'tranen' aan de buitenlucht worden blootgesteld, stollen ze, drogen ze op en vormen aldus de zogeheten mirretranen. Nu komt het voor dat zich in het midden van deze tranen een druppel vocht bevindt, die als ze opgedroogd wordt in een droogoven of droogruimte verpulvert, dus overgaat in poedervorm: en zo'n druppel is nu het mirresap. De oude Griekse schrijvers, beschrijven het als één van de voortreffelijkste stoffen die er bestaan.

In de Schriften spreekt ons het mirresap van datgene in het lijden van Christus, dat het meest verborgen is voor de ogen van de mensen. Er zijn daarin dingen die alleen God kent: uitnemende voortreffelijkheden die Hij alleen in staat is te waarderen. Het is een reukwerk dat Hij alleen kan ruiken: de welriekende reuk van Christus voor God.

Wij zijn niet bij machte door te dringen in dat wat er gebeurd is in het diepste van Christus' innerlijk wezen, toen Hij de Man van smarten was, het heilig Offerlam, dat Zijn mond niet open deed. Geen sterveling kan deze dingen peilen; niemand is bekwaam om die reuk te kennen, die zonder ophouden opsteeg voor God, toen kwaden of rampen tot zonder getal toe de Heilige van God hadden getroffen, toen onze ongerechtigheden Hem hadden aangegrepen. Het is immers onmogelijk een beschrijving te geven van dat wat er omging en gebeurde in het diepst van het hart en van de 'ingewanden' (de meest innerlijke gevoelens) van die gezegende Persoon; noch van de voldoening die God ondervond in het voortdurend offer dat Zijn leven was en dat als één van de liefelijkste en heerlijkste reukwerken ononderbroken opsteeg tot God. Dit overtreft elk menselijk bevattings- en voorstellingsvermogen. Om er over te kunnen spreken zou het nodig zijn, de schitterende glans en de luisterrijke heerlijkheden van het huis van de Vader te hebben aanschouwd, waar Hij vanaf alle eeuwigheid woont, en de intens diepe vernedering te hebben gepeild waarin Hij is ingetreden, toen Hij neerdaalde op aarde; in dat wat voor Hem de gronde-loze modder was, waarin voor Zijn voet geen plaats was om te staan, en waarin Hij is neergezoken. Het zou nodig zijn, die onuitsprekelijke liefde gekend te hebben, waarvan Hij gedurende alle eeuwigheid genoten had, en tevens die haat, waarvan Hij het voorwerp is geweest van de zijde

van Zijn schepselen; te hebben gekend de angsten van Gethsémané; het verlaten zijn van God, de verschrikkingen van de dood en het loon van de zonde. En te begrijpen wat het innerlijk lijden van Hem geweest is, Die wij diep horen zuchten in Zichzelf en Die wij zien opzien naar de hemel (Mark. 7:34; 8:12) en zien wenen bij het graf van iemand die Hij tot Zijn vriend gemaakt had.

Alleen God Zelf is in staat alle bijzonderheden en de diepte van het menigvuldige lijden van de volmaakte Mens naar waarde te schatten toen rampen tot zonder getal toe Hem troffen en toen, te midden van al deze vreselijke smarten, de liefelijke reuk van deze aanbiddelijke Persoon zich verspreidde. Het uitnemende reukwerk van het mirresap doet het hart van de verlost en aan al deze dingen denken.

Oniche

De tweede welriekende specerij in de samenstelling van het heilig reukwerk van de welriekende specerijen van het heiligdom (Exodus 30:34) was de oniche of de welriekende schelp. Deze welriekende schelp is een zeer gewaardeerd reukwerk bij de oosterlingen; ze ontstaat uit een schelpdier dat enige overeenkomst heeft met de soort waaruit men het purper verkrijgt. Men vindt haar in de diepte van de zee en de meest gewaardeerde wordt opgevist uit de Rode Zee. Waarvan dit reukwerk ons spreekt behoeft niet veel uitlegging. Wanneer wij eenvoudig enkele gedeelten uit het boek der Psalmen lezen, ontvangen wij over dit onderwerp beter onderwijs dan al de wetenschap en de wijsheid van de mensen zou kunnen geven.

'Verlos Mij, o God, want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel. Ik ben gezonken in grondeloze modder, waar men niet kan staan; Ik ben gekomen in de diepten der wateren en de vloed overstroomt Mij' (Psalm 69:2,3). 'De afgrond roept tot de afgrond bij het gedruis van Uw watergoten; al Uw baren en Uw golven zijn over Mij heengegaan' (Psalm 42:8).

'Hij zond van de hoogte; Hij nam Mij; Hij trok Mij op uit grote wateren' (Psalm 18:17).

We zouden nog andere gedeelten kunnen aanhalen, maar deze drie zijn voldoende om ons er aan te herinneren, dat Christus heeft moeten intreden in de diepten van de wateren van het oordeel van God, en dat vandaar, in de ernstigste ogenblikken en temidden van het zwaarste lijden, het uitnemendste reukwerk van Zijn Naam opsteeg als een aangenaam geurende reuk voor God. In het heiligdom stijgt zonder ophouden, als een wolk van wierook, de gedachtenis op van wat onze Heer Jezus geweest is voor Zijn God en Vader, Die Hij wilde verheerlijken overal waar en in alles waarin wij God hadden beledigd en onteerd. Werkelijk, het welriekend reukwerk van de Naam van de Heer Jezus blijkt overal verspreid te zijn, waar we de sporen van die heerlijke Naam ook maar kunnen volgen.

Galban

In de beschrijving van de samenstelling van het heilig reukwerk in Exodus 30:34 wordt na het mirresap en de oniche of de welriekende schelp als derde welriekende specerij de galban genoemd.

De galban is een specerij, afkomstig uit het witte melkachtige sap, dat getrokken wordt van een schermbloemige plant uit warme landen. Deze specerij heeft een wrange smaak en een onaangename geur. Zij bezit naar het schijnt het vermogen zich gemakkelijk te vermengen met andere reukwerken. De aanwezigheid van de galban onder de reukwerken van het heiligdom heeft velen verwonderd. Zelfs oude schrijvers hebben er al over gesproken en daarover allerlei veronderstellingen gemaakt. Toch is het in werkelijkheid heel eenvoudig, als we maar niet buiten de Schriften om gaan. En de Schriftplaats 2 Korinthe 2:16 licht ons voldoende in over dat waarvan de galban spreekt. Het doet ons denken aan dat wat Christus is voor de ongelovige. Voor hem is

Hij een reuk uit de dood ten dode. Helaas betekent Christus en geheel Zijn heerlijke Persoon voor de ongelovige niets anders dan de dood, omdat hij nog geheel en al in het leven van deze wereld opgaat. Hij ziet niets begeerlijks in de heerlijke Naam van de Heer Jezus. Integendeel zelfs: deze Naam heeft voor hem een onaangename, weerzinwekkende reuk. Vertel hem over de Heer Jezus, en onmiddellijk zal hij het gesprek een andere wending geven of zal hij zich kwaad maken. Maar wat een kostbare verborgenheid! Wat voor de ongelovige als een weerzinwekkende geur van de galban is, is juist één van de uitnemendste reukwerken van het heiligdom van God, en tegelijkertijd een reuk uit het leven ten leven voor hen die dit leven bezitten door het eenvoudige geloof in de Naam van de Heer Jezus.

Wierook

In de beschrijving van het heilig reukwerk in Exodus 30:34 wordt de wierook als vierde en laatste bestanddeel genoemd. Evenals verschillende welriekende reukwerken waarmee wij ons tot nu toe hebben beziggehouden is ook de wierook een soort hars, afkomstig uit planten in de warme landen. Deze hars, zo vertellen ons de reukwerkmakers, brandt met een blankwitte vlam en verspreidt een overvloedige witachtige rook met een aangename geur. En deze hars verspreidt zijn geur alleen door verbranding. Vaak voegt men bij de wierook andere specerijen, die tegelijkertijd verbrand worden, om de geur te versterken of te veranderen. Het reukwerk van het heiligdom was, zoals we al gezien hebben, een samengesteld reukwerk, een samenstelling waarin zich naast het mirresap, de oniche en de galban, de genoemde eigenlijke zuivere wierook bevond. Van elk van deze vier specerijen moest daarbij een gelijk gewicht genomen worden. Dit reukwerk van het heiligdom moest zeer fijn gestoten worden, en daarna voor de ark der getuigenis in de tent der samenkomst gelegd worden (Ex. 30:36). Dit heilig reukwerk moest ook voortdurend worden verbrand op het gouden reukofferaltaar voor de voorhang; ook vulde de hogepriester er het gouden wierookvat mee, wanneer hij op de grote verzoendag in het Heilige der heiligen moest binnen gaan (Lev. 16:12). Hij was zodoende omgeven door een wolk van welriekende rook, die zonder ophouden opsteeg in de tegenwoordigheid van God. Ook hier hebben we een beeld van de welriekende reuk van Christus.

Het heilig reukwerk moest altijd worden aangestoken door het vuur dat van het brandofferaltaar genomen werd: men kan de welriekende reuk van de Naam van de Heer Jezus niet scheiden van Zijn Gode welgevallig offer.

De wierook is ook een beeld van het tussenbeide treden van Christus voor de Zijnen. 'Mijn gebed worde gesteld als reukwerk voor Uw aangezicht, de opheffing van Mijn handen als het avondoffer' (Ps. 141:2).

Wat een Hogepriester hebben wij! En welk een waarde heeft Zijn dienst voor het aangezicht van God voor ons! Hij is daar voor ons in al de uitnemendheid van Zijn volmaakte mensheid en in al de waarde van Zijn volmaakte offerande. Ook hier voelen wij onze onbekwaamheid, om over zulke dingen te spreken; ze zijn te groot voor arme menselijke wezens zoals wij zijn. Maar het is ons voorrecht door het geloof ons te bevinden in de gezegende atmosfeer van het Heiligdom. Mochten wij daar voortdurend vertoeven!

Onder de reukwerken, waarmee we ons nu zullen bezighouden, vinden we nog vier andere welriekende specerijen, die niet gebruikt werden bij de samenstelling van de olie der heilige zalving (Exodus 30:22-33), noch bij het allerheiligst reukwerk van de welriekende specerijen van het heiligdom (Exodus 30:34-38). Deze vier welriekende specerijen stellen ons een andere zijde voor

van de uitnemendheid van de welriekende reuk van de Naam van de Heer Jezus, namelijk dat wat Hij is voor hen die Hem liefhebben. Zij spreken ons van dat wat de Heer Jezus is voor hun harten, meer nog dan wat Hij is voor het hart van God, zoals dit het geval was met de reukwerken waarmee we ons tot nu toe hebben bezig gehouden. Het eerste en ongetwijfeld het bekendste dat we willen overdenken, is de nardus.

Nardus

De nardus wordt, behalve door zijn grote waarde, vooral gekenmerkt door zijn zeer doordringende geur. Wat ons van de nardus in het Woord gezegd wordt, is buitengewoon schoon. We kunnen niet beter doen, dan de volgende Schriftwoorden hier eenvoudig over te schrijven: 'Jezus dan kwam zes dagen vóór het Pascha te Bethanië, waar Lazarus was, de gestorvene, die Jezus uit de doden opgewekt had. Zij bereidden Hem dan aldaar een maaltijd en Martha diende; en Lazarus was één van hen die met Hem aanzaten. Maria dan, nam een pond balsem van onvervalste, kostbare nardus, zalfde de voeten van Jezus en droogde Zijn voeten met haar haren af; en het huis werd van de balsemgeur vervuld' (Johannes 12:1-4).

Elke uitleg zou deze eenvoudige en treffende beschrijving die de Heilige Geest ons van dit tafereel in Bethanië geeft, alleen maar kunnen bederven. In een vijandige wereld had de verworpen Koning harten gevonden die Hem liefhadden. De nardus vervulde het huis met zijn doordringende, heerlijke geur. Het is een stukje hemel op aarde; een voorstelling van de gelukzalige eeuwigheid, die al de vrijgekochten te wachten staat. De dood ligt achter hen als een herinnering. Slechts één Voorwerp vervult alle harten: daarom is niets te groot noch te kostbaar om de verworpen Koning te eren. Twee dingen kenmerken immers de nardus: zijn grote waarde en zijn doordringende geur: 'het huis werd van de balsemgeur vervuld'. Wat is het goed, ingevoerd te worden in de tegenwoordigheid van God, waar de liefde haar vrije loop wordt gegeven.

Saffraan

De saffraan wordt slechts éénmaal in de Schrift genoemd en wel in Hooglied 4:14. Hij bevindt zich daar in het gezelschap van de voornaamste specerijen. We hebben reeds opgemerkt, dat in dit gedeelte van Hooglied 4 de reukwerken twee aan twee worden voorgesteld. Er bestaat een verband tussen de reukwerken die de koning in zijn hof vindt. Het is een besloten hof. Hij alleen weet wat de hof bevat en hij alleen weet de dingen die zich daar bevinden, op hun juiste waarde te schatten. Hier wordt de saffraan samen met de nardus genoemd.

'Nardus en saffraan' lezen we in vers 14. We moeten dus onderzoeken wat het verband is dat tussen die twee reukwerken bestaat en dat zal ons helpen om te begrijpen waarvan de saffraan ons wil spreken en wat God ons daardoor wil leren.

We lezen in het eerste hoofdstuk van het Hooglied: 'Terwijl de Koning aan Zijn ronde tafel is, geeft mijn nardus zijn reuk' (vers 12). Deze nardus dient, zoals we gezien hebben, om die verworpen Koning te eren. Welnu, de saffraan is een voortbrengsel van de natuur met een mooie, goudgele kleur, die ons vanzelf doet denken aan de gouden kroon van de Koning der ere. Met andere woorden, de saffraan is het reukwerk dat ons herinnert aan de uitnemendheid van deze nederige en zachtmoedige Koning, die door de wereld verworpen is, maar daarom niet minder wordt geëerd door hen die Hem liefhebben en die Hem gehoorzamen. De nardus en de saffraan zijn de reukwerken waarmee de Koning wordt geëerd.

Aloë

In het Evangelie naar Johannes, hoofdstuk 19:39, lezen we dat Nicodemus en Jozef van Arimathéa kwamen met een mengsel van mirre en aloë van ongeveer honderd pond. Zij namen dan het lichaam van Jezus en wikkelden het in linnen doeken met de specerijen, en legden het in een nieuw graf waarin nog nooit iemand gelegd was. De aloë vormde met de mirre de specerijen, waarvan de reuk opsteeg uit het graf waarin het lichaam van onze geliefde Heer was gelegd. Het was het lichaam van Hem van Wie geschreven staat: 'Het was het welbehagen van de gehele Volheid in Hem te wonen' en 'Want in Hem woont de gehele Volheid van de Godheid lichamelijk' (Kol. 1:19; 2:9). Nu, Zijn lichaam zou geen verderving of ontbinding zien en kon door de dood niet worden vastgehouden (Handelingen 2:27,24).

Indien de mirre, zoals we reeds hebben opgemerkt, het reukwerk is dat opstijgt uit Zijn veelvuldig lijden, dan kan de aloë niets anders zijn dan dat wat opstijgt uit Zijn dood. Deze twee reukwerken zijn in Johannes 19:39 samen verbonden, evenals in het reeds eerder aangehaalde vers Hooglied 4:14.

In Psalm 45:9, als de Koning uittreedt uit Zijn ivoren paleizen in al Zijn heerlijkheid, zijn Zijn klederen geheel doordrenkt van mirre, aloë en kassie. De herinnering aan Zijn menigvuldig lijden en aan Zijn dood volgen Hem in de dag van Zijn overwinning.

Tenslotte vinden we de aloë, of liever de aloëbomen (of sandelbomen) nog in Numeri 24:6. 'De HEERE heeft ze geplant als de sandelbomen'. De tenten van Jakob en de woningen van Israël zijn daar als de resultaten van de dood van Christus. Het volk Israël waarvan Bileam spreekt, wordt gesteld onder de zegeningen van die dood.

Wijzelf bezitten ook een leven dat voortgekomen is uit de dood van Christus. En de reuk van die dood zou door een ieder van ons onophoudelijk verspreid moeten worden.

Cyprus

De cyprus is een sierlijke heester met ranke takken, en is bedekt met een witachtige schors, waarvan een aangename geur uitgaat. Vooral de bloemen, in witte trossen, verspreiden een liefelijke reuk. De Egyptische vrouwen maakten er boeketten van, die zij tussen hun kleren legden, als een soort parfum. Het veertiende vers van Hooglied 1 zegt ons wat de Liefste is voor Zijn Bruid, namelijk als een tros van cyprus in de wijngaarden van Engédi. Engédi was ten erfdeel gegeven aan de stam van Juda, de koninklijke stam. Deze stad lag in een woestijn. Maar in ons vers is zij geen woestijn meer: er is daar wijn, een beeld van de vreugde, aangebracht door de Koning in heerlijkheid! En die vreugde vervult alle harten! De Liefste is daar in al Zijn schoonheid, in al Zijn heiligheid, en de liefelijke reuk van Zijn Naam vervult de harten van de Zijnen. De prachtige, welriekende bloementrossen van de cyprus zijn hier het beeld van de Koning in heerlijkheid en de liefelijke geur van deze blanke bloementrossen spreekt tot de harten van de Zijnen over al de uitnemendheid van Zijn Persoon.

Samenvatting van de reukwerken

In het voorafgaande vinden we dus drie duidelijk onderscheiden groepen reukwerken, ieder bestaande uit vier soorten specerijen:

1. De olie der heilige zalving, die uitgestort werd op de tabernakel, op al zijn gereedschap-

pen en op het hoofd van Aaron en zijn zonen (Exodus 30:22-33). Dit is voor ons het welriekende reukwerk van de Naam van de Heer Jezus, waarvan de Heilige Geest getuigenis aflegt in het Huis van God en in de harten van de Zijnen.

2. Het allerheiligst reukwerk van de welriekende specerijen, dat zich uitsluitend in het Heiligdom bevond (Ex. 30:34-38). Dit is het beeld van Christus, Die in de tegenwoordigheid van God voor de Zijnen tussenbeide treedt, en dat in al de uitnemendheid van Zijn Persoon en in al de volmaaktheid van Zijn werk.
3. De reukwerken die Christus vindt in Zijn hof, in de Zijnen, en die twee aan twee vermeld worden in Hooglied 4. Sommige van deze welriekende specerijen worden reeds in Exodus 30 genoemd. Vier worden daar niet gevonden: de nardus, de saffraan, de aloë en de cyprus. De gelovigen hebben het voorrecht iets van Christus in de wereld te mogen openbaren. Zo vinden we onder andere zowel de mirre als de aloë. Het wordt de discipelen namelijk vergund voor Hem te mogen lijden. Sommigen hebben zelfs het voorrecht gehad voor Zijn Naam te mogen sterven.

Geve God, dat deze weinige regels ons mogen brengen tot een betere kennis van de uitnemendheid van de welriekende reuk van de Naam van de Heer Jezus, opdat we daardoor ook meer bekwaam mogen zijn om om ons heen de reuk te verspreiden van deze Naam, die met geen enkele andere naam te vergelijken is.

En mochten wij tenslotte als ware priesters in het Heiligdom deze zuivere en onvervalste reuk - die Gods hart verblijdt - laten opstijgen tot onze God!

Daartoe is het nodig, dat we nu al voortdurend verblijven in de gezegende atmosfeer van het Heiligdom, dat geheel vervuld en doordrongen is van de geur van de uitnemendste specerijen. Van reukwerken die men niet mag maken voor enig mens en waaraan niet geroken mag worden buiten de plaats waar God Zelf woont.

A. Guignard.